

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MUHAMMET SAİT KULOĞLU BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2018/3295)

Karar Tarihi: 4/11/2020

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Burhan ÜSTÜN
Hicabi DURSUN
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Selahaddin MENTEŞ
Raportör : Murat BAŞPINAR
Başvurucu : Muhammet Sait KULOĞLU
Vekili : Av. Yusuf TAŞ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının; gazetecilik faaliyetleri kapsamındaki eylemlerin tutuklamaya konu edilmesi nedeniyle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 5/2/2018 ve 26/4/2018 tarihlerinde yapılmıştır.
3. Başvurular, başvuru formları ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2018/13877 numaralı bireysel başvurunun 2018/3295 numaralı bireysel başvuru ile birleştirilmesine; incelemenin 2018/3295 numaralı dosya üzerinden yapılmasına karar verilmiştir.
5. Komisyon tarafından başvurucunun tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği iddiaları bakımından kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, diğer temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğine yönelik iddiaların ise kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.
7. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formları ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle şöyledir:

9. Gazeteci olan başvurucu, Subuohaber adlı internet haber sitesinin genel yayın yönetmenliğini yapmıştır. Subuohaber adlı internet haber sitesi hakkında (terörle bağlantılı olarak) yapılan şikâyetler üzerine 30/6/2016 tarihinde Telekomünikasyon İletişim Başkanlığınca erişimin engellenmesine karar verilmiştir.

10. Türkiye 15 Temmuz 2016 tarihinde askerî bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalmış, bu nedenle 21/7/2016 tarihinde ülke genelinde olağanüstü hâl ilan edilmesine karar verilmiş ve olağanüstü hâl 19/7/2018 tarihine kadar birçok kez uzatılmıştır. Kamu makamları ve yargı organları -olgusal temellere dayanarak- bu teşebbüsün arkasında Türkiye'de çok uzun yıllardır faaliyetlerine devam eden ve son yıllarda Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) ve/veya Paralel Devlet Yapılanması (PDY) olarak isimlendirilen bir yapılanmanın olduğunu değerlendirmişlerdir (*Aydın Yavuz ve diğerleri* [GK], B. No: 2016/22169, 20/6/2017, §§ 12-25).

11. Darbe teşebbüsü sırasında ve sonrasında ülke genelinde darbe girişimiyle bağlantılı ya da doğrudan darbe girişimiyle bağlantılı olmasa bile FETÖ/PDY'nin kamu kurumlarındaki örgütlenmesinin yanı sıra eğitim, sağlık, ticaret, sivil toplum ve medya gibi farklı alanlardaki yapılanmasına yönelik olarak Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından soruşturmalar yürütülmüş; çok sayıda kişi hakkında gözaltı ve tutuklama tedbirleri uygulanmıştır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 51; *Mehmet Hasan Altan (2)* [GK], B. No: 2016/23672, 11/1/2018, § 12).

12. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başvurucuyla birlikte otuz beş kişi hakkında FETÖ/PDY'nin medya yapılanmasıyla bağlantılı oldukları gerekçesiyle soruşturma başlatılmıştır.

13. Başvurucu, bu soruşturma kapsamında 22/7/2016 tarihinde gözaltına alınmıştır.

14. 23/7/2016 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığında hazır edilen başvurucunun Cumhuriyet savcısı tarafından ifadesi alınmıştır. Başvurucu, ifadesinde "*Subuohaber isimli internet sitesinin kurucusuyumdur. Ancak herhangi bir örgüt adına algı operasyonu yapmadım, şu anda bana göstermiş olduğunuz, Subuohaber İnternet sitesindeki haberlerin yapıldığı doğrudur, ancak ben ekonomik kaygılarla ve yaşımın gençliğinden dolayı internet sitesi kurmuştum. Bu internet sitemin tanınması için ve tamamen ekonomik kaygılarla o dönem popiler olan fuat avni'nin başka görsel veya yazılı haber kaynaklarında olan paylaşımlarını kaynak göstererek kullandım. Sonrasında bu hesabın trol hesap olduğunu anlayınca fuat avni'nin güvenilir trol bir hesap olduğu yönünde haber sitemde haberde yaptım. Ö.A.nın eşi Y.T. ile birlikte Kocaeli Üniversitesine geldiğinde tanışmıştım, yaklaşık 4 yıl kadar önceydi. Gazetecilik kulübü başkanı idim, bu vesile ile tanıştık, fuat avni hesabının yeni popiler olduğu dönemde Ö.A. benim Subuohaber haber sitemin takip edilmesi yönünde fuat avni'ye öneride bulundu. Bu öneri sonrasında beni takip edenlerin sayısı arttı. Burda takip edenlerin sayısının artmasını ticari amaçlı ben istiyordum. Kesinlikle hiçbir örgütle ilgim yoktur, algı amacında olamaz zaten son bir yıldır site aktif değildir, yeni*

evlendim, son 6 aydır Habertürk'te çalışmaktayım, üzerime atılı suçlamaları kabul etmiyorum." şeklinde beyanda bulunmuştur.

15. Başvurucu 24/7/2016 tarihinde örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan tutuklanması talebiyle İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliğine sevk edilmiştir.

16. Başvurucu sorgusunda *"Ben örgütlü bir suça ait herhangi bir emir almadım. Ben 2014 yılının Ağustos ayında Subuo haber sitesini bizzat kendim kurdum ve yönettim. Aynı zamanda editörlerde bana yardımcı oldu. Ben bu gruba ait insanlarla görüşmem ve emir almam gibi bir durum olmadı. Ajanslardan topladığım haberleri yayınlıyorduk. Ben fuatavni haberlerin başka sitelerde olduğu için kaynak göstererek haber yaptım. Fuatavni çok popüler bir hesap olduğu için bizde başka sitelerden alıntı yaparak haberleri yayınladık. Fethullah Gülen'i basından tanırım. Fethullah Gülen'i kendimi bildim bileli kendi düşüncesine uygun şahıslar yetiştirip devlete adam yerleştirip daha sonra devleti ele geçirmeye çalışan bir şahıs olarak bilirim. Fuatavni hesabının ise; ilk başlarda popüler bir hesap olduğunu ve yabancı istihbarat örgütlerinin yönlendirdiğini ve onlar tarafından kullanıldığını düşünüyordum. Daha sonra ise Fethullah Gülen'in amaçlarına hizmet eden bir hesap olduğunu anladım. Bir süre o hesaptan yapılan bilgileri haber olarak kullandım. Daha sonra doğru olmadığını anlayınca haber yapmaktan vazgeçtim. Son 6 aydır siteden ayrıldım ve habertürkte işe başladım. Fetö örgütüyle herhangi bir bağlantım yoktur. Herhangi bir örgüt üyesinden talimat almadım. Haberleri ajansları kullanarak ya da başka sitelerden alıntı yaparak yayın yapıyordum. Herhangi bir kişiden emniyet veya yargı mensubundan bilgi alıp haber yapmıyordum. Atılı suçlamayı kabul etmiyorum. Suçsuz olduğumu düşünüyorum. Serbest bırakılmayı talep ediyorum."* şeklinde açıklama yapmıştır.

17. Başvurucu, İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 24/7/2016 tarihli kararıyla örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan tutuklanmıştır. Tutuklama gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Şüpheli Muhammet Sait Kuloğlu'nun üzerine yüklenen örgüte bilerek isteyerek yardım etme suçunun vasıf ve mahiyeti, mevcut delil durumu ve özellikle şüphelinin alınan beyanında haber kaynağı olarak kullandığı tweter kullanıcısının Fethullah Gülen örgütüne hizmet ettiğini kabul ettiği gözönüne alınarak kuvvetli suç şüphesinin var olduğu kanaatine varılarak ve şüphelinin üzerine yüklenen suçun CMK 100/3 maddesinde sayılan suçlardan olması nazara alınarak şüphelinin CMK.100 ve devamı maddeleri uyarınca tutuklanmasına... [karar verildi.]"

18. Başvurucu 26/7/2016 tarihinde tutuklama kararına itiraz etmiştir. İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliği 1/8/2016 tarihinde, kararda usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmadığı gerekçesiyle itirazın reddine karar vermiştir.

19. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan 16/1/2017 tarihli iddianameyle başvurunun silahlı terör örgütüne üye olma suçundan cezalandırılması istemiyle İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesinde kamu davası açılmıştır.

20. İddianamede, başvurunun genel yayın yönetmeni olarak görüldüğü *Subuohaber* isimli sitede örgütün kara propaganda aracı olarak kullandığı *fuatavni* ile röportaj yapıldığı, sonrasında da çok sayıda örgüt lehine haberler yapıp *fuatavni* hesabının paylaşımlarının topluma duyurulduğu ve bu şekilde örgüt lehine kamuoyu oluşturma faaliyetlerinde bulunulduğu belirtilmiştir. İddianamede başvurunun genel yayın yönetmeni

olduğu *Subuohaber* isimli sitede örgütün amaçları doğrultusunda faaliyet gösterdiği ve örgüt üyesi olduğu ileri sürülmüştür. Başvurucuya isnat edilen eylemler şöyledir:

Başvurucunun "www.subuohaber.com" isimli internet sitesinin genel yayın yönetmeni olduğu ve sitesinin sosyal paylaşım sitesi olan Twitter hesabından;

i. 16/9/2014 tarihinde "@fuatavnifuat ile çok Özel Röportaj Çok Yakında subuo.tv de" ve "Özel Duyuru Şubuo Haber Fuatavni'yle röportaj yapıyor sizde sorularınızı #ŞubuoHaber etiketiyle yazabilirsiniz",

ii. 27/9/2014-28/9/2014 tarihlerinde Fuat Avni röportajının Subuohaber'de bayramda olacağı,

iii. 3/10/2014 tarihinde "Fuat Avni Bayramda Subuo'da" başlığı ile "www.subuohaber.com/roportaj/fuatavni-bayramda-subuda-h767.html"... uzantılı linkte yazar ismi belirtilmeden Fuat Avni ile yapılacak röportajın bayramda yayımlanacağı,

iv. 4/10/2014 günü saat 14.52'de "Sitemize yapılan yavaşlatmalara rağmen bu röportaj rekora gidiyor. Fuat Avni Subuo haberde" başlığı ile "www.subuohaber.com/roportaj/fuat-..." kısaltılmış linki verdiği,

v. 8/10/2014 tarihli "Fuat Avni Karşı Şubuo Haberi'in sorularını yanıtladı" başlığıyla "<http://www.subuohaber.com/roportaj/fuat-avni-717-gun-bekleyin-dedim-cunku-h767.html>" uzantılı linkte Fuat Avni ile yapılan röportajın yayımlandığı ve yazar olarak Subuohaber'in röportaj yapan olarak gösterildiği belirtilmiştir.

21. İddianamede ayrıca 15 Haziran 2014 ile 5 Ocak 2016 tarihleri arasında "*fuatavni*" içerikli yaklaşık dört yüz doksan üç (493) paylaşım yapıldığı, Fuat Avni içerikli haberin yapıldığı 3 Ekim 2014 tarihinde siteye ait eski index kayıtlarındaki künye bilgilerinde genel yayın yönetmeninin M. Sait Kuloğlu (başvurucu) olduğu ve *subuohaber.com* sitesinde Fuat Avni kullanıcısı ile röportaj yaptığı ve Fuat Avni kullanıcısı ile ilgili paylaşımlara yer vererek kamuoyunda sürekli gündemde kalmasını sağladığı ileri sürülmüştür. Bu kapsamda başvurunun belirtilen sitede yayımladığı iddia edilen haberlerin ve paylaşımların iddianamede anlatılan kısmı şöyledir:

- 28/8/2015 tarihli ve "*Fuatavni Yeni Operasyon Hakkında Flaş Açıklama*" başlıklı "*Y..., 1 Kasım'dan da koalisyon çıkacağını gördü. Bütün muhalif sesleri kesmeyi kendisi için tek çıkış yolu görüyor.*" şeklindeki paylaşım,

- 19/10/2015 tarihli ve "*Fuatavni Oy Hırsızlığı İçin Yeni Planları Deşifre Etti*" başlıklı "*Y. ve avaneleri, seçim hileleri için sürekli toplantı halindedir. Koalisyonun kaçınılmaz olması bütün planlarını bozuyor.*" şeklindeki paylaşım,

- 23/10/2015 tarihli ve "*Fuatavni Saldırı Düzenlenecek Yerleri Yazdı*" başlıklı "*Y. ve İsrafsaray'daki siyonistlere göre tek başlarına iktidar olmanın tek yolu kaosun derinleştirilmesi. IŞİD en önemli piyonları oldu.*" şeklindeki paylaşım,

- 28/10/2015 tarihli ve "*Fuatavni'den Darbe İddiası*" başlıklı "*Y, uzun zamandır planladığı Saray darbesini hayata geçirmek için son kozlarını oynuyor. Planlarını hızlıca devreye soktu.*" şeklindeki paylaşım,

- 29/10/2015 tarihli ve "Fuatavni Yazdı" başlıklı "Boyun eğdiremediklerinin, boynunu vurmak Y...lerin fitratında var." şeklindeki paylaşım,

- 29/10/2015 tarihli ve "Fuatavni'den ŞOK Sandık İddiası" başlıklı "Sosyal medya üzerinden hergün yeni bir skandal iddiaya imza atan Fuatavni seçime 2 gün kala "sandık hırsızları" iddiasıyla gündeme oturdu. Fuatavni seçime 2 gün kala gündeme bomba gibi oturacak bir iddiada bulundu. Seçim sandıklarında usulsüzlük yapılacağını iddia eden Twitter fenomeni Fuatavni ŞOK listeye yer verdi." şeklindeki paylaşım,

- 31/10/2015 tarihli ve "Fuatavni: 1 Kasım 2015 Bitiş Tarihi Olacak" başlıklı "Y, sandık başında sıkıyönetim ilan edilmesini istedi. Oy verme işlemini kontrol edecekler için 'Atın dışarı gitsin' dedi." şeklindeki paylaşım,

- 11/2/2016 tarihli ve "Yeni Fuatavni Hayırlı Olsun" başlıklı "Yeni Fuatavni hayırlı olsun A. ve ekibinin, G. ile görüşmesinden hemen sonra AKP'nin küfürbaz trol ve trolçeleri A. ve ekibine karşı adeta saldırıya geçtiler. Tabii bu saldırıda kullanılacak en önemli argüman, E.nin saraydaki işlerini anında haber eden Fuat Avni oldu. Bir türlü bulunamayan Fuat Avni konusunda troller ve havuz adeta topaça dönmüş durumdalar. AKP içindeki kavganın alevleneceği anlaşıldı." şeklindeki paylaşım,

- 12/3/2016 tarihli ve "Fuat Avni'den Bomba Füze İddiası" başlıklı "Twitter fenomeni Fuat Avni, Cumhurbaşkanı E.nin talimatıyla Meclis'te 'tüzük değişikliği' yapılacağını iddia etti. Yapılacak değişiklikle Meclis'teki diğer partilerinin yasalara itirazlarının anlamsızlaşacağını da ileri süren Fuat Avni 'Yasa hazırlama ekibi kuruldu. Ekip, F.....'in çıkarılmasını istediği yasaları hazırlayıp Meclis'e gönderiyor' dedi. Twitter'daki Fuat Avni hesabından 'İsrafsaray'ın talimatı ile Meclis'te tüzük değişikliği yapılacak. Muhalefetin çıkartılacak yasalara itirazı anlamsızlaşacak' yazıldı." şeklindeki paylaşım,

- 22/3/2016 tarihli ve "Fuat Avni Saray'daki Zarrab Telaşını Yazdı" başlıklı "Eski derinler, uzun zamandır ilk kez F'in avanelerinden ayrı bir araya geldiler. K., eski adamlarla irtibata geçti. 2. İki yıldır devleti yeniden ele geçirdiklerini düşünenler, F'e ateş püskürüyor. K. 'Artık Rusya'ya da kaçamayız' dedi. 3. Gün boyunca E. ve B., İsrafsaray'la irtibata geçmeye çalıştı. Korkudan kimse F'e bunu söyleyemedi. Fuat Avni Saray'daki Z. telaşını yazdı." şeklindeki paylaşım,

- 6/4/2016 tarihli ve "Fuatavni'yi Saatler Geçmeden Haklı Çıkardılar" başlıklı "Fuat Avni'nin, Cemaate yönelik bir 'kumpas' planının harekete geçirildiğini iddia etmesinin üzerinden kısa bir süre geçmişken, iktidar medyasının kanalları söz konusu iddiayla ilgili haberleri yayınlamaya başladı. Fuat Avni'nin son iddialarının ardından iktidara yakın kanallardan doğrulayan türde haberler yapmaya başladı." şeklindeki paylaşım,

- 6/4/2016 tarihli ve "Fuatavni'den Yeni Kumpas İddiası" başlıklı "Twitter fenomeni Fuat Avni, bugün sosyal medyada yankı uyandıran şok bir iddiayı gündeme getirdi. İddiaya göre Gülen cemaatini terör örgütü PKK ile 'işbirliği' içinde göstermek için sözde cemaat evleri üzerinden kumpas kurulacak..." şeklindeki paylaşım,

- 10/4/2016 tarihli ve "Fuatavni'nin Bu Yazdıkları H.F.ye" başlıklı "Sosyal medya paylaşımları nedeniyle gündemden düşmeyen esrarengiz fenomen Fuatavni bu kez H.F.yi hedefe oturttu. Fuatavi sosyal medya hesabından R.Z. iddianamesine ilişkin bilgiler ve Saray'da bu konunun yankılarını paylaştı. Saray'a gerçekleştirilen bir ziyaretten de bahseden Fuatavni İ.K.nın Z. sosyal medya paylaşımları nedeniyle gündemden düşmeyen esrarengiz fenomen Fuatavni bu kez H.F.yi hedefe oturttu." şeklindeki paylaşım,

- 11/4/2016 tarihli ve "Fuatavni ile İlgili Bomba İtiraf" başlıklı "Telekomünikasyon İnternet Daire Başkanı A.K, 'Fuat Avni'nin hesabının filtrelenmesi teknik olarak mümkün değil, dünyada böyle bir teknoloji yok. Fuat Avni kendini saklayabiliyor. Bu özelliği var, engellememiz mümkün olmuyor' açıklaması yaptı. Milli Piyango İdaresinin hesapları geçen hafta Meclis KİT Komisyonunda görüşüldü. Telekomünikasyon İnternet Daire Başkanı A.K.: Fuat Avni'nin hesabının filtrelenmesi teknik olarak mümkün değil, dünyada böyle bir teknoloji yok." şeklindeki paylaşım,

- 14/4/2016 tarihli ve "Emniyet Teşkilatı Paralel Konusunda Yorgun" başlıklı "Twitter fenomeni Fuat Avni dün akşam yine olay yaratacak iddialar kaleme aldı. Fuat Avni, 'Emniyet Genel Müdürlüğü'nün heryere 'paralel yapı soruşturmalarını mahkumiyetle sonuçlanacak şekilde tamamlayın' yazısı gönderdiğini' öne sürdü. Twitter fenomeni Fuat Avni Emniyet teşkilatında paralel yapıyla mücadele konusunda bir yorulma ve bıkkınlık havası olduğunu öne sürdü." şeklindeki paylaşım,

- 5/5/2016 tarihli ve "Fuatavni'den ŞOK!! Yine 'Gezi' mi Geliyor" başlıklı "Fuatavni'den ŞOK!! Yine 'Gezi' mi geliyor! Fuatavni sosyal medya hesabından bomba iddialarda bulundu. Sarayın hazırladığı bir raporda halkın sabrının tükendiği ve sokak eylemlerinin kapıda olduğunu iddia etti. Sosyal medya fenomeni Saray'ın kendi ekibini kurmak istediği iddialarına da yer verdi. Sosyal meda fenomeni Fuat Avni, Enin ekibinin hazırladığı raporda 'toplumun patlama noktasına geldiğinin' yazdığını öne sürdü." şeklindeki paylaşım,

- 5/5/2016 tarihli ve "Fuatavni Yine Bildi" başlıklı "Fuatavni yine bildi! R.A., 'Fuat Avni isimli Twitter fenomeni, sizin Hizmet Hareketi karşıtı propaganda yapmanız için Türk hükümeti ile anlaştığınızı iddia etti. Türk Hükümeti için mi çalışıyorsunuz?' şeklindeki soruya ise 'Evet. Türk hükümeti tarafından kiralandık.' cevabını verdi. Basın toplantısında 'Hizmet Hareketi' karşıtı propaganda yapmak amacıyla Türk hükümetiyle kontrat imzaladıklarını itiraf eden A., 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarını 'hükümete darbe' olarak niteledi. A., 'Gülen Hareketi, siyaset yapmak istiyorsa parti kursun' diye konuştu. Washington'da bir basın toplantısında konuşan A. & LLP Partners adlı şirketin kurucusu R.A., Afrika'da faaliyet gösteren Türk okullarını kapatırmak için hükümet tarafından kiralandıklarını doğruladı." şeklindeki paylaşım,

- 22/10/2016 tarihli ve "Fuatavni'den Flaş İddia" başlıklı "Y'nin korkuları ve paralel paranoyası yüzünden, güvenlik birimleri ve istihbarat kurumları rutin işlerini bile yapamaz hale geldiler." şeklindeki paylaşım,

22. Öte yandan Körfez Cumhuriyet Başsavcılığının 2016/4937 Soruşturma sayılı dosyasında 2015 yılında sözleşmeli subay olan ve darbeye katılmak suçundan müdafî huzurunda ifadesi alınan tanık G.K. başvurucuyla ilgili olarak özetle "2009-2010 yıllarında İzmit'te üniversite öğrencisi olarak bulunduğu sırada kaldığı örgüte ait evde Muhammet Salih Kuloğlu'nun da kaldığını ve ev abiliği yaptığını" beyan ederek başvurucuyu teşhis etmiştir.

23. Başvurucuya isnat edilen suça dayanak olan olgulara ilişkin hukuki değerlendirmeler iddianamede şöyle ifade edilmiştir:

"www.subuhaber.com sitesinin sosyal medya hesabı olan subuohaber.com@subuotv kullanıcı adlı twitter hesabından 15 Haziran 2014 ile 05 Ocak 2016 tarihleri arasında 'fuatavni' içerikli yaklaşık dört yüz doksan üç (493) adet paylaşım yapıldığı, Fuat Avni içerikli haberin yapıldığı 3 Ekim 2014 tarihinde siteye ait eski index kayıtlarındaki künye bilgilerinde Genel Yayın Yönetmeninin Sait KULOĞLU olduğu anlaşılmıştır. Subuohaber.com sitesi tarafından Fuat Avni kullanıcısı ile röportaj yapmakla kalmayıp Fuat Avni kullanıcısı ile ilgili paylaşımlara yer vererek kamuoyunda sürekli hesabın gündemde kalmasını sağladığı anlaşılmaktadır.

...

Şüpheli Sait Kuloğlu'nun genel yayın yönetmeni olarak görüldüğü 'Subuohaber' isimli sitede örgütün karapropaganda aracı olarak kullandığı "fuatavni" ile röportaj yapılması, sonrasında da çok sayıda örgüt lehine haberler yapıp 'fuatavni' hesabının paylaşımlarını topluma duyurarak kamuoyu oluşturma faaliyetleri dikkate alınarak şüphelinin örgüt amacı doğrultusunda faaliyet gösterdiği ve örgüt üyesi olduğu kanaatine varılmıştır."

24. İddianame İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 1/2/2017 tarihinde kabul edilmiş ve dava Mahkemenin E.2017/67 sayılı dosyası üzerinden yürütülmeye başlanmıştır.

25. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesince yapılan yargılamanın ilk duruşması 27/3/2017 tarihinde başlamış, 31/3/2017 tarihine kadar devam etmiştir. 31/3/2017 tarihinde İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi, başvurucu dâhil yirmi bir sanığın tahliyesine karar vermiştir. Tahliye kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Sanıklar ... Muhammet Sait Kuloğlu ... üzerilerine atılı suçun vasıf ve mahiyeti, mevcut delil durumu, suç vasfının ileride sanıklar lehine değişme ihtimali, sabit ikametgah sahibi olmaları ve tüm dosya kapsamı dikkate alınarak sanıklar ve müdafilerinin tahliye taleplerinin kabulü ile başka suçtan tutuklu ve hükümlü değil ise bu suçtan bihakkın tahliyelerine, bu hususun temin için Cezaevi Müdürlüğüne müzekkere yazılmasına, tahliyelerine karar verilen sanıklar hakkında CMK.nun 109-3-a maddesi kapsamında yurt dışına çıkış yasağı adli kontrol hükümlerinin uygulanmasına ... [karar verildi.]"

26. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 31/3/2017 tarihinde tahliye kararına itiraz etmiştir. İtirazda; başvurucu ve tahliyesine karar verilen diğer sanıkların 17-25 Aralık sürecinde örgüt lehine algı operasyonu amacıyla yayınlar yaptıkları, yine aynı amaçla sosyal medyada çok sıklıkla paylaşımlarda buldukları, örgütün sosyal medya algı operasyonunun önemli ayağını oluşturan "fuatavni" isimli Twitter hesabı ile ilgili sıklıkla paylaşımlarda bulunarak algı operasyonları yaptıkları, sanıklardan bazılarının özellikle 15 Temmuz darbe girişimi öncesi darbenin gerçekleşeceği anlamına gelen paylaşımlar yaptıkları, darbe girişimi sonrası örgüt lehine ve darbe girişiminin örgüt ile ilgisinin olmadığı şeklinde kamuoyu algısı

oluşturmak amacıyla yine sosyal medyada paylaşımlarda buldukları, sanıklar bakımından örgüt üyeliğini gösteren devamlılık, suç kastı ve eylem yoğunluğunun olduğu, dosyada mevcut olan açık kaynak araştırmalarının, tanık beyanlarının ve elde edilen diğer delillerin bu hususu gösterdiği, sanıklar hakkındaki delillerin şu aşamada tam olarak toplanmadığı ve bu yönüyle tahliye kararlarının usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

27. İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi 31/3/2017 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığının itirazını kabul ederek başvuru hakkında yakalama emri çıkarılmasına karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Sanıklar ... Muhammet Sait Kuloğlu'nun üzerlerine atılı suçların vasıf ve mahiyetleri, atılı suçların işlendiğini gösterir kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin mevcut olması, sanıkların atılı suçu gerçekleştirme şekilleri ve kasıtlarının yoğunluğu, yasada söz konusu suçlara ilişkin düzenlenen cezaların alt ve üst sınırları itibari ile ve sanıkların kaçma şüphelerinin bulunması hususları bütün olarak değerlendirildiğinde tutuklama tedbirinin ölçülü olduğu anlaşılmakla, Cumhuriyet savcısının itirazın kabulüne,

Sanıklar ... Muhammet Sait Kuloğlu haklarında CMK 94. ve devamı maddeleri gereğince yakalama emri düzenlenmesine ve haklarında yeteri kadar yakalama emri çıkartılmasına ... [karar verildi.]"

28. Yakalama müzekkeresine istinaden İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 1/4/2017 tarihinde başvuru tutuklanmasına karar vermiştir. Tutuklama kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Sanıklar ... Muhammet Sait Kuloğlu ... üzerlerine atılı suçların vasıf ve mahiyetleri, atılı suçların işlendiğini gösterir kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin mevcut olması, sanıkların atılı suçu gerçekleştirme şekilleri ve kasıtlarının yoğunluğu, yasada söz konusu suçlara ilişkin düzenlenen cezaların alt ve üst sınırları itibari ile ve sanıkların kaçma şüphelerinin bulunması hususları bütün olarak değerlendirildiğinde sanıkların CMK 100 madde gereğince ayrı ayrı tutuklanmalarına ... [karar verildi.]"

29. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi 8/3/2018 tarihli kararıyla başvuru silahlı terör örgütüne üye olma suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ve tutukluluğunun devamına karar verilmiştir. Mahkûmiyet kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...

Körfez Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2016/4937 soruşturma sayılı dosyasında ile 2015 yılında sözleşmeli subay olan ve darbeye katılmak suçundan müdafî huzurunda ifadesi alınan Tanık G.K. '2009-2010 yıllarında İzmit'te üniversite öğrencisi olarak bulunduğu sırada kaldığı örgüte ait evde sanık Muhammet Salih Kuloğlu'nun da kaldığını ve ev abiliği yaptığını' beyan ederek sanığı teşhis etmiş, mahkememizce tanık olarak dinlenen G.K., daha önceki beyanını sanık lehine değiştirmiştir. Tanığın mahkememizdeki beyanlarının inandırıcı olmadığı, sanığı kolları mahiyette olduğu, müdafî huzurundaki beyanında sanığı net olarak teşhis ettiği görüldüğünden ilk ifadesinin doğru olduğu yönünde mahkememizde kesin kanaat oluşmuştur.

... sanık Sait Kuloğlu'nun genel yayın yönetmeni olarak görüldüğü 'Subuohaber' isimli sitede örgütün karapropaganda aracı olarak kullandığı 'fuatavni' ile röportaj yapılmış, fuatavni'nin 493 paylaşımı internet sitesinde yayınlanmış, sonrasında da çok sayıda örgüt

lehine haberler yapıp 'fuatavni' hesabının paylaşımları topluma duyurulmuş, fuatavni'nin twitleri yayınlanarak övgü dolu ve terör örgütünü destekler mahiyette açıklamalar yapılmış, bu şekilde örgüt lehine kamuoyu oluşturma faaliyetlerinde bulunulmuştur.

Her ne kadar sanık Muhammet Sait Kuloğlu atılı suçlamaları kabul etmemiş ve tamamen ticari kaygılarla hareket ettiğini savunmuş ise de, genel yayın yönetmenliğinin yaptığı subuohaber internet sitesinin neredeyse tek faaliyetinin fuatavni twitlerini yayınlamak, FETÖ/PDY terör örgütünün propagandasını yapmak olduğu, FETÖ/PDY'nin en önemli isimlerinden olan Ö.A'nın subuohaber haber sitesinin takip edilmesi yönünde fuatavni'ye öneride bulunduğu, tanık G.K'nın Körfez Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2016/4937 srş. sayılı dosyası ile 2015 yılında sözleşmeli subay olan ve darbeye katılmak suçundan müdafî huzurunda ifadesi alınan '2009-2010 yıllarında İzmit'te üniversite öğrencisi olarak bulunduğu sırada kaldığı örgüte ait evde sanık Muhammet Salih Kuloğlu'nun da kaldığı ve ev abiliği yaptığı' şeklindeki ifadesi ve teşhisi nazara alındığında sanığın üniversite çağından beri FETÖ/PDY terör örgütü içerisinde yer aldığı, sonrasında da örgüt ile bağıni koparmayarak kurduğu internet haber sitesi vasıtasıyla yoğun şekilde örgütün propagandasını yaptığı, incelenen bilgisayarında FETÖ liderine ait sohbet görüntüleri incelenen cep telefonunda örgütle irtibatlı sosyal medya hesaplarının tanımlı olduğu, tüm bu delillerin sanığın örgüt hiyerarşisi içerisinde bulunduğunu desteklediği görülmüş, sanık savunmalarına itibar edilmemiştir..."

30. Başvurucunun tutukluluğun devamı yönünden bu karara yaptığı itiraz, İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesince 23/3/2018 tarihinde reddedilmiştir.

31. Anılan karar 28/3/2018 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiş ve başvurucu tarafından 26/4/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

32. İlk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvurulmuştur. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 22/10/2018 tarihli ilamıyla istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir.

33. İstinaf mahkemesi kararına karşı da temyiz yoluna başvurulmuş olup temyiz incelemesini yapan Yargıtay 16. Ceza Dairesi 16/3/2020 tarihli kararıyla başvurucu hakkındaki mahkûmiyeti onamıştır.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. İlgili Kanun Hükümleri

34. İlgili hukuk için bkz. *Hanım Büşra Erdal*, B. No: 2017/35344, 9/6/2020, §§ 37-46.

B. Yargıtay İçtihatları

35. Yargıtay 16. Ceza Dairesinin 14/1/2019 tarihli ve E.2018/3259, K.2019/207 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"Bir hücre evi ya da en küçük örgüt biriminin sorumlusu erkekler için 'abi', kadınlar için "abla"dır. Abilik örgütte hocalık makamıdır. Hiyerarşiye göre üst tabaka belirler ve görevine son verir. Üyeler abiye itaat etmek mecburiyetindedir. Lider ve abilerin alttakiler tarafından seçimi söz konusu olmaz ve onaylamalarına da gerek yoktur. Abilik dokunulmazdır."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

36. Mahkemenin 4/11/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Tutuklamanın Hukuki Olmadığına İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

37. Başvurucu; kuvvetli suç şüphenin varlığını gösteren gerçek ve somut deliller olmadan gazetecilik faaliyetleri niteliğinde olan eylemleri nedeniyle tutuklandığını, tutuklamaya gerekçe olan tüm haberlerin internetten toplandığını ve bu nedenle delilleri karartma ya da tanıkları etkileme ihtimalinin bulunmadığını, isnat edilen haber ve paylaşımların daha önce tüm basın organlarında paylaşılan haber ve tweetler olduğunu belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca 31/3/2017 tarihli duruşmada tahliyesine karar verilmesi sonrasında bu karara yapılan itiraz üzerine itiraz mercii tarafından yeniden tutuklama kararı verildiğini ve daha sonra tekrar tutuklandığını ve tahliyeye rağmen yeniden tutuklanmasının hukuka aykırı olduğunu belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

38. Bakanlık görüşünde, başvuru hakkında verilen tutuklama kararında açıklanan gerekçeler, iddianameyle isnat edilen eylemler ile bu eylemlere ilişkin olarak dayanılan delillerin içeriği ve mahkûmiyet kararı dikkate alındığında başvuru hakkındaki suç işlemiş olabileceğinden şüphelenilmesi için inandırıcı delillerin, kuvvetli suç şüphesinin ve tutuklama nedenlerinin bulunduğu, tutuklamanın ölçülü olduğu değerlendirilmiştir. Bakanlık ayrıca başvuru hakkındaki şikâyetine yönelik incelemenin Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılması gerektiğini, bu kapsamda yapılacak incelemede de yukarıda belirtilen hususların dikkate alınması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi içtihatları ile somut olayın kendine özgü koşulları bağlamında tutuklamanın şartları oluşmamasına rağmen başvuru hakkındaki tutuklanmasına yönelik şikâyetinin açıkça dayanaksız olması nedeniyle kabul edilemez bulunmasına karar verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

2. Değerlendirme

39. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

40. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması*" kenar başlıklı 15. maddesi şöyledir:

"Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir."

Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanuncaya kadar kimse suçlu sayılamaz."

41. Anayasa'nın "Kişi hürriyeti ve güvenliği" kenar başlıklı 19. maddesinin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

...

Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir."

42. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun bu bölümdeki iddialarının tutuklanmanın hukuki olmadığına yönelik olduğu değerlendirilmiş ve Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamındaki kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

a. Uygulanabilirlik Yönünden

43. Anayasa Mahkemesi, olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı dönemlerde alınan tedbirlere ilişkin bireysel başvuruları incelerken Anayasa'nın 15. maddesinde ortaya konulan temel hak ve özgürlüklere ilişkin güvence rejimini dikkate alacağını belirtmiştir. Buna göre olağanüstü bir durumun bulunması ve bunun ilan edilmesinin yanı sıra bireysel başvuruya konu temel hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden tedbirin olağanüstü durumla bağlantılı olması hâlinde inceleme Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca yapılacaktır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 187-191).

44. Soruşturma mercilerince başvurucuya yöneltilen ve tutuklama tedbirine konu olan suçlama, başvuru darbe teşebbüsünün arkasındaki yapılanma olduğu belirtilen FETÖ/PDY'nin üyesi olduğu iddiasıdır. Anayasa Mahkemesi, anılan suçlamanın olağanüstü hâl ilanını gerekli kılan olaylarla ilgili olduğunu değerlendirmiştir (*Selçuk Özdemir* [GK], B. No: 2016/49158, 26/7/2017, § 57).

45. Bu itibarla başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin hukuki olup olmadığının incelenmesi Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında öncelikle başvuru tutuklanmasının başta Anayasa'nın 13. ve 19. maddeleri olmak üzere diğer maddelerinde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecek, aykırılık saptanması hâlinde ise Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlerin bu aykırılığı meşru kılıp kılmadığı değerlendirilecektir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 193-195, 242; *Selçuk Özdemir*, § 58).

b. Kabul Edilebilirlik Yönünden

i. Genel İlkeler

46. Tutuklamanın hukukiliğinin incelenmesinde dikkate alınacak genel ilkeler için bkz. *Şahin Alpay*, [GK] B. No: 2016/16092, 11/1/2018, §§ 77-91.

ii. İlkelerin Olaya Uygulanması

47. Somut olayda ilk olarak başvurucunun tutuklanmasının kanuni dayanağının olup olmadığının belirlenmesi gerekir. Başvurucu, darbe teşebbüsü ve arkasındaki yapılanma olduğu belirtilen FETÖ/PDY'ye üye olduğu iddiasıyla yürütülen soruşturma kapsamında örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesi uyarınca 24/7/2016 tarihinde tutuklanmıştır. Dolayısıyla başvurucu hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin kanuni dayanağı bulunmaktadır.

48. Öte yandan başvurucu, yargılandığı davada tahliyesine karar verildikten sonra Cumhuriyet savcısı tarafından yapılan itiraz üzerine yeniden tutuklandığını, buna karşılık tahliye kararına itiraz etmesinin mümkün olmadığını ileri sürmüştür.

49. Somut olayda başvurucunun tahliyesine karar verilmesi sonrasında bu karara itiraz edilmesi üzerine itiraz mercii tarafından -tahliye kararının kaldırılarak- başvurucu hakkında (yeniden) tutuklama kararı verilmesi söz konusudur. Buradaki tutuklama kararı esasen tahliye kararının itiraz mercii tarafından kaldırılması üzerine hürriyetten yoksun bırakılmaya devam edilmesini sağlamaya yönelik bir işleve sahiptir. Dolayısıyla anılan karar bir şüpheli veya sanığın yeniden tutuklanmasına değil de tutukluluğun devam ettirilmesine ilişkindir.

50. Bu bağlamda başvurucunun yargılandığı davada tahliyesine karar verildikten sonra tahliye kararına Cumhuriyet savcısının itiraz etme yetkisinin (itiraz tarihi itibarıyla) olup olmadığının belirlenmesi, itiraz mercii tarafından verilen bir kararla tutukluluğun devam ettirilmesinin kanuni bir dayanağının bulunup bulunmadığının tespiti bakımından önem taşımaktadır.

51. Anayasa Mahkemesi *Hanım Büşra Erdal* (B. No: 2017/35344, 9/6/2020) kararında 20/11/2017 tarihli ve 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 93. maddesiyle 5271 sayılı Kanun'un 104. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yapılan değişiklikten önceki dönemde de Cumhuriyet savcısının kovuşturma aşamasında verilen tahliye kararlarına itiraz etmesinin kanuni dayanağının bulunduğu sonucuna varmıştır (*Hanım Büşra Erdal*, §§ 71-82). Somut olay yönünden de anılan kararda varılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

52. Kanuni dayanağı bulunduğu anlaşılan tutuklama tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığı ve ölçülülüğü incelenmeden önce tutuklamanın ön koşulu olan suçun işlendiğine dair kuvvetli belirtinin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekir.

53. Başvurucu hakkında verilen tutuklama kararında, isnat edilen suçların işlendiğine dair kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin dosyada

bulunduğu belirtilmiş ve buna ilişkin olarak başvurucunun alınan beyanında haber kaynağı olarak kullandığı Twitter kullanıcısının FETÖ/PDY'ye hizmet ettiğini kabul ettiği belirtilmiştir (bkz. § 17).

54. Başvurucu hakkında hazırlanan iddianamede başvurucunun kurucusu ve genel yayın yönetmeni olduğu "*Subuohaber*" isimli sitede örgütün kara propaganda aracı olarak kullandığı "*fuatavni*" ile röportaj yapmasına, sonrasında da örgüt lehine çok sayıda haber yapıp "*fuatavni*" hesabının paylaşımlarını topluma duyurarak kamuoyu oluşturmak suretiyle örgüt amacı doğrultusunda faaliyet göstermiş olmasına dayanılmıştır (bkz. §§ 20-23). Yapılan yargılama sonucunda başvuru hakkında verilen mahkûmiyet kararında ise iddianamedeki bulgularla birlikte başvurucunun öğrencilik yıllarında bu yapının evlerinde kaldığı ve ayrıca ev abiliği yaptığı yönündeki tanık beyanına da dayanılarak silahlı terör örgütü suçundan cezalandırılması yönünde karar verildiği anlaşılmaktadır (bkz. § 29).

55. Yargıtay 16. Ceza Dairesi 5/7/2019 tarihli ve E.2019/521, K.2019/4769 sayılı kararında "*fuatavni*" isimli Twitter hesabının FETÖ/PDY'nin amaçları doğrultusunda, propaganda faaliyetleri için kullanılan bir sosyal medya hesabı olduğunu ifade etmiştir.

56. Anayasa Mahkemesi de *Ayşenur Parıldak* (B. No: 2017/15375, 28/11/2018) kararında başvurucunun "*Sosyal medyada FETÖ/PDY'nin bir yayın organı gibi hareket eden ve sürekli şekilde örgüt propagandası yapan fuatavni isimli hesabın kullanıcıları ile sosyal medya hesabı üzerinden doğrudan mesaj (DM) yoluyla iletişim sağladığı soruşturma makamlarınca tespit edilmiştir.*" diyerek anılan olgunun başvurucu ile FETÖ/PDY arasında örgütsel bir ilişki bulunduğu -dolayısıyla başvurucunun suç işlediğine- dair kuvvetli belirti olarak kabulünün mümkün olduğunu ifade etmiştir (*Ayşenur Parıldak*, § 59). Anılan kararda "*fuatavni*" isimli sosyal medya hesabından yapılan paylaşımların beğenilmesi veya yaygınlaştırılması değil bu hesabın kullanıcıları ile başvurucunun doğrudan mesajla yoluyla iletişim kurması kuvvetli belirti incelemesine esas alınmıştır.

57. Soruşturma dosyasında, başvurucunun kurucusu ve genel yayın yönetmeni olduğu haber sitesinde FETÖ/PDY'nin propaganda aracı olarak kullandığı "*fuatavni*" ile röportaj yaptığı ve sonrasında da çok sayıda örgüt lehine haberler yapıp "*fuatavni*" hesabının paylaşımlarını topluma duyurarak kamuoyu oluşturmak suretiyle örgüt amacı doğrultusunda faaliyet gösterdiği ileri sürülmektedir. Esasen "*fuatavni*" isimli sosyal medya hesabının FETÖ/PDY'nin sosyal medyadaki en bilinen propaganda araçlarından biri olduğu hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Anılan hesap üzerinden özellikle FETÖ/PDY'nin illegal yönünün kamuoyunca bilinirlik kazanmaya başladığı süreçte -7 Şubat MİT krizi, 17-25 Aralık soruşturmaları, MİT tırlarının durdurulması gibi olaylar sürecinde ve sonrasında- sistematik bir şekilde örgütsel mesajlar paylaşılmıştır. Buna karşılık anılan mesajların binlerce kişi tarafından beğenme veya retweet yoluyla yaygınlaştırıldığı, ayrıca bu mesajların çeşitli yayın organlarında ve internet sitelerinde haber konusu edildiği bilinmektedir. Bu bağlamda "*fuatavni*" isimli sosyal medya hesabından yapılan paylaşımların beğenilmesi, retweet yapılmasının ya da habere konu edilmesinin tek başına örgütsel bir davranış olarak kabulü mümkün değildir. Ancak somut olayda başvurucunun eylemlerinin kişisel bir tavır ya da habercilik yapma davranışının çok ötesine geçtiğini gözardı etmemek gerekir.

58. Başvurucu örgütsel propaganda için kurulduğu bilinen ve Yargıtay tarafından da ifade edilen bir sosyal medya hesabının kullanıcılarıyla röportaj yapıp bunu kendi internet sitesinden duyurarak örgütün propagandasının yapılmasına katkıda bulunmuştur.

Başvurucunun bu davranışının *Ayşenur Parıldak* kararındaki eyleme benzer nitelikte olduğu söylenebilir. Başvurucu dahası "*fuatavni*" isimli sosyal medya hesabından yapılan yaklaşık 500 örgütsel mesajı, sahibi ve genel yayın yönetmeni olduğu internet sitesinde yayımlamıştır. Başvurucunun yaklaşık on sekiz ay boyunca örgütün propagandasının yapıldığı bir sosyal medya hesabındaki her örgütsel mesajı paylaştığı görülmektedir. Buna göre başvurucunun kişisel bir tutumun ötesinde örgütsel bir tavırla (örgütün propagandasına destek amacıyla) hareket ettiğini söylemek mümkündür. Bu itibarla "*fuatavni*" isimli Twitter hesabından yapılan paylaşımların başvurucu tarafından haber sitesinde yayımlanarak FETÖ/PDY lehine toplumsal algı oluşturulduğu iddiasına yönelen suç şüphesini doğrulayan kuvvetli belirtilerin bulunduğu görülmektedir. Buna göre yapılan haber ve paylaşımların soruşturma makamlarınca ve tutuklama tedbirine karar veren hâkimliklerce başvurucu yönünden somut olayın koşullarına göre suçun işlendiğine dair *kuvvetli belirti* olarak kabul edilmesinin temelsiz ve keyfî bir tutum olarak değerlendirilemez.

59. Kovuşturma dosyasında, subay olan ve darbeye katılmak suçundan şüpheli sıfatıyla ifadesi alınan G.K.nın başvurucunun FETÖ/PDY ile irtibatının olduğuna ve bu yapılanmaya mensup olduğuna yönelik anlatımlarda bulunduğu da görülmektedir (bkz. §§ 22, 29). Tanık soruşturmada başvurucu aleyhine verdiği beyanı kovuşturma aşamasında kabul etmeyerek başvurucu lehine değiştirmiş ise de Mahkemece itibar edilen ve müdafii huzurunda verdiği beyanında başvurucunun "*üniversite öğrencisi olarak İzmit'te bulunduğu sırada bu örgüte ait evde kaldığını ve başvurucunun da bu evde kaldığı hatta ev abiliği yaptığını*" ifade etmiş ve başvurucuyu teşhis etmiştir (bkz. § 22). Tanığın bu anlatımı karşısında başvurucu yönünden suç şüphesini doğrulayan kuvvetli belirtilerin bulunduğu görülmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi *Selçuk Özdemir* başvurusunda FETÖ/PDY üyesi olmakla suçlanan bazı şüphelilerin ifadelerinde, hâkim olarak görev yapmakta olan başvurucunun FETÖ/PDY ile irtibatının olduğuna ve bu yapılanmaya mensup olduğuna yönelik anlatımlarını başvurucu yönünden suç şüphesini doğrulayan kuvvetli bir belirti olarak kabul etmiş (*Selçuk Özdemir*, § 75; benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Metin Evecen*, § 58; *Mustafa Mendeş*, B. No: 2018/1349, 30/10/2018, § 51), *Ziya Arslan* (B. No: 2017/25033, 9/6/2020, §§ 45-46) başvurusunda ise ev abiliğinin Yargıtay kararlarında belirtilen (bkz. §35) konumunu da dikkate alarak bu durumu başvurucu yönünden suç şüphesini doğrulayan kuvvetli bir belirti olarak kabul etmiştir.

60. Buna göre soruşturma mercilerince başvurucunun "*fuatavni*" isimli Twitter hesabından yapılan paylaşımları haber sitesinde yayımlayarak FETÖ/PDY lehine toplumsal algı oluşturduğu yönündeki tespitler ile FETÖ/PDY ile irtibatının olduğuna hatta ev abiliği yaptığını dair somut olgu isnadı barındıran tanık anlatımının somut olayın koşullarında suçun işlendiğine dair kuvvetli belirti olarak kabul edilmesinin de temelsiz ve keyfî olduğu söylenemez. Sonuç olarak başvurucu yönünden suç şüphesinin varlığını doğrulayan kuvvetli belirtilerin dosya kapsamında bulunduğu görülmektedir.

61. Diğer taraftan başvurucu hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirmede tutuklama kararının verildiği andaki genel koşullar gözardı edilmemelidir.

62. Darbe teşebbüsü sırasında gerçekleşen olayların toplumda oluşturduğu kaygı, teşebbüsün faili olduğu belirtilen FETÖ/PDY'nin örgütlenmesinin karmaşıklığı ve bu yapılanmanın arz ettiği tehlike darbe teşebbüsüne ilişkin faaliyetler kapsamında ülke genelinde binlerce kişi tarafından icra edilen, suç oluşturabilecek nitelikteki on binlerce eylemin aynı anda işlenmesi, bunun yanı sıra çoğunluğu önemli yerlerde kamu görevlisi olan

on binlerce şüpheli hakkında doğrudan darbeyle ilişkili olmasa da FETÖ/PDY'ye mensubiyet nedeniyle ivedilikle soruşturma yapılması ihtiyacı birlikte dikkate alındığında soruşturma konusu olaylara ilişkin delillerin sağlıklı bir şekilde toplanabilmesi ve soruşturmanın güvenlik içinde yürütülebilmesi için tutuklama dışındaki koruma tedbirlerinin yetersiz kalması söz konusu olabilir (aynı yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 271; *Selçuk Özdemir*, § 78).

63. Darbe teşebbüsüyle bağlantılı veya darbe teşebbüsüyle bağlantılı olmasa bile teşebbüsün faili olduğu belirtilen FETÖ/PDY ile bağlantılı kişilerin teşebbüs sırasında veya sonrasında ortaya çıkan kargaşadan yararlanmak suretiyle kaçma imkânı ve bu dönemde delillere etki edilmesi ihtimali normal zamanda işlenen suçlara göre çok daha fazladır. Diğer taraftan FETÖ/PDY'nin ülkedeki neredeyse tüm kamu kurum ve kuruluşlarında örgütlenmiş olması, yüz elliye aşkın ülkede faaliyet göstermesi ve ciddi seviyede uluslararası ittifaklarının bulunması, bu yapılanma ile ilgili olarak soruşturmaya tabi tutulan kişilerin yurt dışına kaçmasını ve yurt dışında barınmasını büyük ölçüde kolaylaştıracaktır (aynı yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 272; *Selçuk Özdemir*, § 79).

64. Başvurucunun tutuklanmasına esas alınan silahlı terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etme suçu Türk hukuk sistemi içinde ağır cezai yaptırımlar öngörülen suç tipleri arasında olup isnat edilen suça ilişkin olarak kanunda öngörülen cezanın ağırlığı kaçma şüphesine işaret eden durumlardan biridir (aynı yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Hüseyin Burçak*, B. No: 2014/474, 3/2/2016, § 61; *Devran Duran* [GK], B. No: 2014/10405, 25/5/2017, § 66). Ayrıca anılan suç 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan ve kanun gereği *tutuklama nedeni varsayılabilen* suçlar arasındadır (*Gülser Yıldırım (2)*, [GK], B. No: 2016/40170, 16/11/2017, § 148).

65. Somut olayda İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliğince başvurucunun tutuklanmasına karar verilirken işlendiği iddia olunan silahlı terör örgütüne üye olma suçunun niteliğine, Kanun'da öngörülen yaptırımın ağırlığına ve 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan katalog suçlar arasında olmasına dayanıldığı görülmüştür (bkz. § 17).

66. Dolayısıyla tutuklama kararının verildiği andaki genel koşullar ve somut olayın yukarıda belirtilen özel koşulları ile İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından verilen kararın içeriği birlikte değerlendirildiğinde başvuru yönünden özellikle -suçun ağırlığına atfen- kaçma şüphesine yönelen tutuklama nedenlerinin olgusal temellerinin olduğu söylenebilir.

67. Başvurucu hakkındaki tutuklama tedbirinin ölçülü olup olmadığının da belirlenmesi gerekir. Bir tutuklama tedbirinin Anayasa'nın 13. ve 19. maddeleri kapsamında ölçülülüğünün belirlenmesinde somut olayın tüm özellikleri dikkate alınmalıdır (*Gülser Yıldırım (2)*, § 151).

68. Öncelikle terör suçlarının soruşturulması kamu makamlarını ciddi zorluklarla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu nedenle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı, adli makamlar ve güvenlik görevlilerinin -özellikle organize olanlar üzere- suçlarla ve suçlulukla etkili bir şekilde mücadelesini aşırı derecede güçleştirmeye neden olabilecek şekilde yorumlanmamalıdır (aynı yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Süleyman Bağrıyanık ve diğerleri*, B. No: 2015/9756, 16/11/2016, § 214; *Devran Duran*, § 64). Özellikle darbe teşebbüsüyle veya FETÖ/PDY ile bağlantılı soruşturmanın kapsamı ve niteliği ile

FETÖ/PDY'nin özellikleri (gizlilik, hücre tipi yapılanma, her kurumda örgütlenmiş olma, kendisine kutsallık atfetme, itaat ve teslimiyet temelinde hareket etme gibi) dikkate alındığında bu soruşturmaların diğer ceza soruşturmalarına göre çok daha zor ve karmaşık olduğu ortadadır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 350).

69. Somut olayın yukarıda belirtilen özellikleri dikkate alındığında İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin isnat edilen suç için öngörülen yaptırımın ağırlığını, işin niteliğini ve önemini de gözönünde tutarak başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin ölçülü olduğu ve adli kontrol uygulamasının yetersiz kalacağı sonucuna varmasının keyfi ve temelsiz olduğu söylenemez.

70. Açıklanan gerekçelerle başvuru hakkındaki tutuklamanın hukuki olmadığı iddiasına ilişkin olarak bir ihlalin bulunmadığı açık olduğundan başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

71. Öte yandan başvuru, yargılandığı davada tahliyesine karar verildikten sonra Cumhuriyet savcısı tarafından yapılan itiraz üzerine yeniden tutuklandığını belirterek bu durumun hukuka aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

72. Somut olayda başvuru hakkındaki tahliyesine karar verilmesi sonrasında bu karara itiraz edilmesi üzerine itiraz mercii tarafından -tahliye kararının kaldırılarak- başvuru hakkında (yeniden) tutuklama kararı verilmesi söz konusudur. Buradaki tutuklama kararı, tahliye kararının itiraz mercii tarafından kaldırılması üzerine hürriyetten yoksun bırakılmaya devam edilmesini sağlamaya yönelik bir işleve sahiptir. Dolayısıyla anılan karar bir şüpheli veya sanığın yeniden tutuklanması biçiminde olmayıp tutukluluğun devam ettirilmesine yöneliktir. Buna göre somut olayın koşullarının *Abdullah Kılıç* (B. No: 2016/25356, 8/1/2020) kararından farklı olduğunun belirtilmesi gerekir. Zira anılan karara konu olayda başvuru tahliyesine karar verildikten sonra Savcılık tarafından başlatılan yeni bir soruşturma kapsamında tutuklanmıştır.

73. Bu nedenle başvuru hakkında kovuşturma aşamasında tahliye kararına itiraz sonrasında sürdürülen tutukluluğun hukukiliğinin Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamında ayrıca incelenmesi uygun görülmemiştir.

74. Buna göre başvuru hakkındaki kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına tutuklama yoluyla yapılan müdahalenin Anayasa'da (13. ve 19. maddeler) bu hakka dair yer alan güvencelere aykırılık oluşturmadığı görüldüğünden Anayasa'nın 15. maddesinde yer alan ölçütler yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

B. İfade ve Basın Özgürlüğünün İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

75. Başvuru; sosyal medya paylaşımlarını haber yaptığı için gazetecilik faaliyetleri dolayısıyla tutuklandığını, genel yayın yönetmenliği yaptığı dönemdeki sosyal medyada en çok paylaşılan ve tüm basın yayın organlarında yayınlanan haber ve tweetlerle yapılan haberler nedeniyle tutuklandığını belirterek ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

76. Bakanlık görüşünde, ifade ve basın özgürlüğü ile ilgili olarak başvuruya konu davanın derdest olduğu gerekçesiyle başvurunun başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğu ileri sürülmüştür. Bakanlık ayrıca başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddialarının esasında tutuklamanın hukuki olmadığına yönelik olduğunu, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına ilişkin yukarıda yapılan değerlendirmelerin de yapılacak incelemede dikkate alınması gerektiğini, başvurucu hakkında soruşturma konusu yapılan eylemlerin başvurucunun mesleki faaliyetine ilişkin olmayıp terör örgütü lehine yaptığı eylemler olduğunu, başvurucu hakkında düzenlenen iddianamede ve gerekçeli kararda başvurucunun terör örgütü üyesi olma suçunu işlediğine ilişkin çeşitlilik, süreklilik ve devamlılık içeren delillerin tek tek açıklandığını belirterek gazetecilik faaliyetleri kapsamında tutuklanmadığı, iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğunu dile getirmiştir.

2. Değerlendirme

77. Anayasa Mahkemesi, tutuklama tedbirinin ifade ve basın özgürlükleri, dernek kurma hürriyeti, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları gibi diğer temel hak ve özgürlükler üzerindeki etkisini incelerken öncelikle tutuklamanın hukuki olup olmadığını ve/veya tutukluluğun makul süreyi aşip aşmadığını değerlendirmekte; daha sonra tutuklamanın hukukiliğine ya da tutukluluğun süresinin makullüğüne ilişkin vardığı sonucu da dikkate alarak diğer temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilip edilmediğini belirlemektedir (*Erdem Gül ve Can Dündar*, B. No: 2015/18567, 25/2/2016, §§ 92-100; *Hidayet Karaca* [GK], B. No: 2015/144, 14/7/2015, §§ 111-117; *Günay Dağ ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/1631, 17/12/2015, §§ 191-203; *Mehmet Haberal*, B. No: 2012/849, 4/12/2013, §§ 105-116; *Kemal Aktaş ve Selma Irmak*, B. No: 2014/85, 3/1/2014, §§ 61-75; *Faysal Sarıyıldız*, B. No: 2014/9, 3/1/2014, §§ 61-75; *İbrahim Ayhan*, B. No: 2013/9895, 2/1/2014, §§ 60-74; *Gülser Yıldırım*, B. No: 2013/9894, 2/1/2014, §§ 60-74).

78. Somut olayda başvurucunun tutuklanmasının hukuki olmadığı iddiası incelendiğinde başvurucunun suç işlemiş olabileceğinden şüphelenilmesi için inandırıcı delillerin bulunduğu, ayrıca olayda tutuklama nedenlerinin mevcut olduğu ve tutuklamanın ölçülü olduğunun söylenebileceği sonucuna varılmıştır (bkz. §§ 47-70). Bu kapsamda yapılan değerlendirmeler dikkate alındığında başvurucunun yalnızca ifade ve basın özgürlüğü kapsamında kalan eylemleri nedeniyle soruşturmaya maruz kaldığı ve tutuklandığı iddiası yönünden farklı bir sonuca varılmasını gerekli kılan bir durum bulunmamaktadır.

79. Açıklanan gerekçelerle başvurucunun tutuklanmasının ifade ve basın özgürlüğünün ihlal ettiği iddialarına ilişkin olarak bir ihlalin bulunmadığı açık olduğundan başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Tutuklamanın hukuki olmaması dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Tutuklanma dolayısıyla ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin iddiaların *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

Başvuru Numarası : 2018/3295

Karar Tarihi : 4/11/2020

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 4/11/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Selahaddin MENTEŞ